Kovačevičová Soňa (1921-2009) :)

Etnografka PhDr., DrSc.

Štúdium národopisu na FF UK v Bratislave absolvovala roku 1944. Kandidátsku dizertačnú prácu *Ľudové staviteľstvo na Slovensku v rokoch 1800-1950* obhájila roku 1966. V rokoch 1944-1950 externe spolupracovala s Národopisným odborom MS v Martine i NÚ SAV v Bratislave. V rokoch 1950-1953 krátko pôsobila v NÚ SAV, ÚĽUVe Slovenskom ľudovom umeleckom kolektíve. V rokoch 1953-1960 pracovníčka NÚ SAV, 1960-1967 Slovenského ústavu pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave, od 1968 opäť NÚ SAV. Zaoberala sa štúdiom rozmanitých oblastí ľudovej kultúry. V začiatkoch vedeckej činnosti sa ako predstaviteľka funkčného štrukturalizmu na Slovensku sústredila na ľudový odev. Utvorila projekt monografického spracovania ľudového odevu na Slovensku podľa jednotlivých regiónov. V intenciách projektu vyšlo v 50. rokoch viacero publikácií. V súvise s ľudovým odevom sa formoval záujem Kovačevičovej o ľudové umenie, neskôr najmä o rozmanité aktivity, do dekoratívneho prejavu až po zobrazujúce umenie. Ľudový výtvarný prejav témou, ku ktorej sa neustále vracala a na ktorej overovala teoretické metodologické a kultúrne otázky. Z toho pramenila Kovačevičovej orientácia aj na štúdium premien výtvarnej estetickej tradícií v súčasnosti, na súčasnú neprofesionálnu výtvarnú aktivitu. Ďalšou oblasťou, ktorou sa zaoberala, bolo štúdium ľudového staviteľstva, bývania a sídelných foriem. Prostredníctvom tejto témy sa zapojila do široko koncipovaného interetnického bádania o ľudovej kultúre v Karpatskej oblasti. Sledovanie javov ľudového staviteľstva pomocou kartografickej metódy bolo predprípravou k náročnej vedeckej i organizačnej práci na *Etnografickom atlase Slovenska,* ktorý vydala v rokoch 1970-1990. Z tejto problematiky publikovala niekoľko desiatok odborných štúdií a článkov. Autorsky sa podieľala na viacerých syntetických a monografických prácach. Autorka knižných publikácií *Ľudový odev v Hornom Liptove* (1955), *Ľudová plastika* (1971), *Knižný drevorez v ľudovej tradícií* (1974), *Vkus a kultúra ľudu* (1975), *Človek tvorca* (1987) a *Liptovský Svätý Mikuláš* (1991). Spoluautorka koncepcie Etnografického atlasu Slovenska, autorka projektu 1. aj 2. etapy prác vrátane dotazníkov a metodiky prác. Autorsky sa podieľala na spracovaní tematického okruhu ľudového staviteľstva a záverečnej syntetizujúcej kapitoly o oblastiach a regiónoch ľudovej kultúry Slovenska. Významná bola jej externá pedagogická činnosť na FF UK v Bratislave v rokoch 1967-1972 a na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v rokoch 1970-1982. za svoju činnosť i výsledky práce získala viacero ocenení, najvýznamnejšia je Herderova cena, ktorú jej udelili roku 1982. Kovačevičová patrí k zakladateľskej generácií slovenských národopiscov a k jej najvýznamnejším osobnostiam, ktorá svojimi výsledkami práce významne prispeli k vybudovaniu a rozvoju národopisnej vedy na Slovensku.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania